

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 05.03.2024
Kabul Tarihi / Date Accepted : 13.03.2024
Yayın Tarihi / Date Published : 18.03.2024
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1447374>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

GÜNÜMÜZ POPÜLİZMİNDE TÜRK MÜZİĞİ DİNLEYİCİSİNİN KORUNMASI VE GELENEĞİN AKTARILMASI: YÖNTEMLER VE YAKLAŞIMLAR

AKDAĞOĞLU, Turgay¹

ÖZ

Günümüzde popüler müziğin etkin olduğu müzik piyasasında, geleneksel Türk müziği ve makamlarının korunması, yaşatılması ve temelinde yer edinmiş düşünce yapısı ile kuşaktan kuşağa aktarılması büyük önem teşkil etmektedir. Bu makale, geleneksel Türk müziği dinleyici kitlesinin korunması ve bu zengin müzikal mirasın gelecek nesillere aktarılması için yeni yöntemler ve yaklaşımlar sunmayı amaçlamaktadır. Günümüz popülizminin etkisi altında, geleneksel müziğimizin nasıl bir evrim geçirebileceği, gelişen ve değişen teknolojinin bir parçası olma durumu ile modern dünyada nasıl bir yer edinebileceği ve yeni yaklaşımlar açısından varmak istenilen yöntemler üzerine odaklanılmıştır. Bu bağlamda, geleneksel Türk müziğinin sadece geçmişin bir yankısı olarak değil, aynı zamanda sürekli gelişen ve dönüşen bir kültürel ifade biçimi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ardahan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Türk Müziği Temel Bilimler Bölümü,
turgayakdagoglu@ardahan.edu.tr, ORCID [0000-0002-9375-2089](https://orcid.org/0000-0002-9375-2089)

olarak nasıl korunabileceği ve geliştirilebileceği üzerinde durulacaktır. Yeni medya platformlarının ve dijital teknolojilerin bu müziği daha geniş bir kitleye ulaştırma potansiyeli, geleneksel müziğimizin çağdaş dünyada nasıl bir konum edinebileceğinin anahtarını sunmaktadır. Ayrıca, eğitim sistemlerinde geleneksel müziğe daha fazla yer verilmesi, genç nesillerin bu müzikle organik bir bağ kurmasını sağlayacak ve kültürel mirasımızın sürdürülebilir bir şekilde aktarılmasına katkıda bulunacaktır. Sonuç olarak, geleneksel Türk müziği ve makamlarının gelecek nesillere aktarılması, bu zengin kültürel mirasın modern dünya ile uyum içinde nasıl evrilebileceği, teknoloji ile nasıl bütünleşebileceği ve yenilikçi yaklaşımlarla nasıl canlı tutulabileceği üzerine stratejik düşünceler gerektirmektedir. Bu süreç hem müzikal mirasımızın korunmasını hem de geleneksel müziğimizin global bir perspektifte yeniden şekillendirilmesini sağlayacak yenilikçi ve kapsayıcı yöntemlerin keşfedilmesini zorunlu kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital müzik, Türk müziği, yöntem, yaklaşım, geleneksel aktarım.

PROTECTING TURKISH MUSIC LISTENERS AND TRANSMITTING THE TRADITION IN TODAY'S POPILISM: METHODS AND APPROACHES

ABSTRACT

In the current music market, where popular music predominates, the preservation, sustenance, and intergenerational transmission of traditional Turkish music and its foundational makams are of paramount importance. This paper aims to introduce new methods and approaches for safeguarding the audience of traditional Turkish music and ensuring the transmission of this rich musical heritage to future generations. Under the influence of contemporary populism, this document will focus on how our traditional music can evolve, integrate with advancing and changing technology, find its place in the modern world, and the methods desired for these new approaches. In this context, it will be discussed how traditional Turkish music can be preserved and developed not merely as an echo of the past but as a continuously evolving and transforming cultural expression. The potential of new media platforms and digital technologies to reach a broader audience presents a key to positioning our traditional music in the contemporary world. Furthermore, allocating more space for traditional music within educational systems will enable younger generations to form an organic

connection with this music, contributing to the sustainable transmission of our cultural heritage. In conclusion, the transmission of traditional Turkish music and makams to future generations requires strategic thinking on how this rich cultural heritage can evolve in harmony with the modern world, integrate with technology, and be kept alive through innovative approaches. This process necessitates the discovery of innovative and inclusive methods that will not only preserve our musical heritage but also reshape our traditional music from a global perspective.

Keywords: Digital music, Turkish music, method, approach, traditional transmission.

GİRİŞ

Dünyanın en eski yerleşim bölgelerinden biri olan ülkemizin toprakları, binlerce yıllık geçmişi ve tarihinde var olan birçok farklı kültürün etkisiyle, kozmopolitiz bir görünüme sahiptir. Farklılıklara karşı özünü kaybetmeden bir bütün olabilme düşüncesinde yatan amaç geleneksel Türk müziğinde de yer almaktadır. Geçmişten bu yana bu kadim topraklardaki toplumsal yapı değişkenleri ile geleneksel Türk müzik kültürünün önemli bir noktada olduğunu söyleyebiliriz. Temel yapısı olsun içinde barındırdığı iç dinamikleri ile toplumsal ve kültürel alanımızın genişliği sayesinde müziğin kendi yapısının dışına çıkmadan hem de farklı müzik türlerine hazırladığı zemin ile geniş bir yelpazeye sahip olduğunu ifade edebiliriz. Bu gelişmelerin dışında hızlı bir gelişme süreci yaşayan sanayileşme faktörü, müziğin bir meta olgusu haline gelmesi, pazarlanan bir ürün görünümüne bürünmesi, teknolojik gelişmeler, kentleşme sorunu ve popüler kültürün bir parçası olan pop müzik ile farklı yorum ve tartışma sahasını bizlere göstermektedir. Gelişim sürecinde yaşanan etkileşimler diğer sanat dallarında olabileceği gibi müzik alanını da derin bir şekilde etkilemektedir. Geleneksel müziklerimiz zaman içerisinde evrilerek kendi yapısından uzaklaşıp yabancılaşma sürecine ya da farklı müzik türleri ile harmanlanmış bir müzik anlayışı ortaya çıkardığı görülmektedir. Geleneksel Türk müziği, form açısından alışla gelmişliğin dışında zengin bir makam sistemine sahiptir. Derin bir tarihe ayna tutan geniş bir alana yayılmış kültürel dokularıyla Türk kültürünün icra ve söylemsel olarak ayrılmaz bir parçası konumundadır. Fakat gelişen teknoloji ile sadece popüler müziğin değil popüler kavramını kapsayan müziğin küreselleşme içindeki metalaşması pazar ürünü olarak sunulması ve yaygınlaşması göze çarpan bir yeredir. Günümüzde müzik sahasına baktığımızda popüler müzik türleri ve ürünlerinin geleneksel Türk müziğinin önüne geçtiğini göstermektedir. Zaman içerisinde özellikle de genç kuşaklar arasında geleneksel Türk müziği türleri tercih edilmemekte, ilgi olarak azalmakta ve hatta bilinmemektedir. Ortaya çıkan bu izlenim

doğrultusunda, geleneksel Türk müzik dinleyici kitlesinin korunması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Türk kültürünün mihenk taşlarından biri olan bu kültürün bu mirasın aktarılması noktasında yeni yöntemlerin, yeni stratejilerin ortaya çıkarılması veya geliştirilmesi gerekmektedir. Geleneksel Türk müziği noktasında yeni yaklaşım ve yöntemleri açıklayabilmek ve çalışmaya yön vermesi açısından Popülizmin kavramsal açıdan ayrı bir başlık altında incelenmesi gerekmektedir. Bu açıdan geleneksel Türk müziğinin günümüzdeki görünümüne açıklık getireceği düşünülmüştür.

Araştırmanın Amacı

Türk müzik tarihinin bir sistem içerisinde sunulması veya geleneksel müzik anlayışının aktarılması, günümüzdeki yöntemler ve yaklaşımlar açısından dönem çalışmalarını da kapsayan başlıkları içermektedir. Türk müziğine yönelik eleştirel yaklaşımların dikkat çeken noktaları bu çalışmada ele alınmaya çalışılmıştır. Belli bir sistem doğrultusunda düşünüldüğünde Türk müziğinin geleneksel dinleyici kitlesi ve bu kitlenin korunabilmesi noktasında müzik alanındaki gelişmeler toplumun hem iç dinamiklerinde yer alan siyasal alanı kapsarken hem de ekonomik, kültürel ve benzeri yapılar ile popüler müzik döngüsü içerisinde yeni yöntemler ve yaklaşımları açıklamaktadır. Popüler kültür anlayışının müziğe nasıl yansıdığından, günümüzdeki gelişmelerin, siyasi olayların, ekonominin, kültür yapılanmalarının geleneksel Türk müziği dinleyicisinin korunması ve aktarılması açısından günümüzdeki görünümü gibi etkenler çerçevesinde ele almak ve dönemin müzik yaklaşımlarını ortaya çıkarmak çalışmamızın amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada günümüz popülizminde geleneksel Türk müziği dinleyici kitlesinin korunması ve geleneğin aktarılması için yeni yöntemler ve yaklaşımlar ile müziğin bilimsel bir platformlarda değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Toplumun kültürel dokularındaki değişimin yansımalarına tanıklık eden geleneksel Türk müziği dinleyicisinin korunması ve var olan bu geleneğin bozulmadan aktarılması, yeni yöntem ve yaklaşımların ortaya çıkarılması, geleneksel Türk müziği alanında yapılan çalışmalar için temel kaynak özelliği taşıması ve bu kaynakları, yöntemlerin, yaklaşımların, tartışma ve eleştirilerin gün yüzüne çıkarılması bu çalışmanın başlıca önemini kapsamaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışmada günümüz popülizminde geleneksel Türk müziği dinleyici kitlesinin korunması ve geleneğin aktarılması için yeni yöntemler ve yaklaşımlar konusu ele alınarak küreselleşme olgusu ve teknolojik gelişmelerin yansımaları ile günümüzde popüler müzik kültürünün geleneksel Türk müziğinin yapısını, sürece etkisini, başka bir deyişle şekillenişinin ortaya çıkardığı süreçleri yansıtabilmek için tarama araştırma modeline başvurulmuştur. Ayrıca yine bu çalışmada Tarama araştırma modelinden ziyade ikinci bir nitel araştırma yöntem modeli olan tarihsel araştırma modelinden faydalanılmıştır. Özellikle yeni yöntemler ve yaklaşımların ortaya çıkarılmasında tarihsel sürece ve belli dokümanlara ihtiyaç duyulmuş ve kütüphane çalışmasından da yararlanılmıştır.

Popülizm Kavramı ve Müzik

Popülizm günümüzde hızla gelişim gösteren bir olgudur. Popülist yansımaları olan demokratik bir görünüme sahip toplumlardaki nüfus artışı, işsizlik problemi, göçler, iklim alanında olan değişiklikler popülizm alanına yöneltilen sorunların gün yüzüne çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Popülizmi söylemsel açıdan ele aldığımızda; siyasi alanda yer edinmiş değişimlere karşı bir duruş sergileyen ya da değişimlerin yanında olma durumunu yansıtan bir özelliğe sahiptir diyebiliriz. Ayrıca yenilikçi ve geleneksel düşüncelerin ışığında hem sol siyaseti alanında hem de sağ siyaset alanındaki etkileri yansıtmaktadır. İngilizce “people” Latince “populus” sözcüğünden türemiştir. Kavram olarak toplumsal değişimlere göre yön ve şekil değiştiren bir özelliği yansıtmakta bilmektedir. Tarihsel açıdan baktığımızda Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Rusya’da ortaya çıkmış ve gelişim göstererek geniş bir saha çalışmasına yöne vermektedir. Tarım alanındaki reformlardan kaynaklanan eylemler popülizm kavramı ile adlandırılmıştır (Batur, 2021:4-5). Modern literatüre bakıldığında; Popülizm, ideoloji, strateji, söylem ve siyasi gelişimler açısından dört başlık altında toplanmaktadır. Toplumların oluşumundaki halk unsurunu kapsayan bu kavram halk iradesinin giderek unutulduğunu, yok sayıldığını ve görmezden gelindiğini dile getirmektedir. Bu durumda eski düzenden çıkıp yeni bir düzene geçme girişimlerini kapsamaktadır. Eski düzende var olan işleyişin halkın arz ve taleplerine karşılık gelmediğini göstermektedir. Bu alanda çalışmaları ile önemli bir yere sahip olan Hawkin Popülizmi post- modern bir yapı ve söylemsel olarak karşımıza çıkan bir düşünce yapısını ilgilendirdiğini ifade etmektedir (Hawkins, 2009: 1044). Müzik endüstrisinde popülizm, ticari başarıyı daha geniş bir sahaya sunmak amacıyla geniş

kitlelerin beğenisine yönelik eserler üretilmesini teşvik eder. Bu durum, sanatçıların ve yapımcıların popüler taleplere uygun müzikler yapmasına, bazen de kaliteden ödün verilmesine yol açabilmektedir. Ancak, popülizm müziğin daha demokratik bir şekilde yayılmasını ve çeşitlenmesini de sağlar, böylece farklı kültürel arka planlardan gelen seslerin duyulmasına olanak tanımaktadır. Popülizmin müzik üzerindeki etkileri her zaman olumlu olarak görülmeyebilir. Eleştirmenler, endüstrinin aşırı ticarileşmesinin sanatsal ifadenin özgünlüğünü ve derinliğini zayıflattığını savunur. Ayrıca, popüler müzikteki bazı eğilimlerin, toplumsal cinsiyet rolleri gibi problem içerikli temaları pekiştirdiği de eleştirilmektedir. Bununla birlikte, bazı sanatçılar ve gruplar, popüler müzik içinde derin sanatsal ifade ve sosyal eleştiri yapmayı başararak bu eleştirilere meydan okumaktadırlar. Müzik alanındaki popülizm hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle karmaşık bir fenomendir. Popüler müzik, geniş kitlelere ulaşarak kültürel etkileşimi ve ifade çeşitliliğini artırırken, aynı zamanda sanatsal kalitenin ve özgünlüğün korunması konusunda sürekli bir tartışma konusu oluşturur. Müzik endüstrisinin geleceği, teknolojik yenilikler, sanatçıların yaratıcılığı ve dinleyicilerin talepleri arasındaki dinamik etkileşimle şekillenecektir.

Geleneksel Türk Müziğinin Günümüz Popülizmindeki Görünümü

Geleneksel Türk müziğinin günümüzdeki temel sorunlarının başında ifade açısından Türk müziğinin adlandırılma yani isim karmaşa sorunu olduğunu söyleyebiliriz. Geçmişten günümüze uzanan bu ve buna benzer sorunlar Türk müziğinde farklı şartların ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Farklılaşmasındaki en önemli mesele popüler kültürün bir parçası olma durumu ile açıklanırken diğer bir yandan güncel yapılanmalara ayak uydurma süreciyle ortaya çıkan her türlü konu başlığını kapsamaktadır. Geleneksel Türk müziği noktasında göze çarpan en önemli başlıklar arasında popüler müziğin yansımaları, müziğin bir meta görünümü kazanıp kitle kültürü haline gelmesi, kültürel farklılaşmalar içerisinde ilerleme gösteren teknolojinin rolü, geleneksel Türk müziğinde icra ve meşk sorunsalı ile temelinde yatan çoksesliliğe geçiş gibi konular veya gündemler konumuzun genel hatlarına yön vermektedir. İlk öncelikle popüler kültürün ortaya çıkardığı popüler müzik anlayışını ve kitle kültürü konuları ile başlamak daha doğru olacaktır. Metalaşmanın bir yansıması olan pop müzik anlayışı sermaye arayışındaki bir pazar ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle alt ve üst sınıf anlayışının karşılık bulduğu bir kültür etkisini temsil etmektedir. Varlığında yer edinmiş ve bilincin dışında karşılık bulan eylemlerin her geçen gün farklılaşması ve anlamlı bir görünüme sahip olması ile müzik olgusu da kendi içerisinde geçişler

göstermektedir (Kaygısız, 1999: 334). Endüstriyel döngüde her geçen gün anlam ve değer kazanmaya başlayan müzik faaliyetleri dikkat çekmektedir. Geleneksel Türk müziğinin de endüstriyel alana yöneliminin olması bu müzik türünün metalaştığını göstermektedir. Sanatsal ürün olmasından ziyade bireylerin belli bir ticari amaç etrafında toplanması ve amacın temelinde yer alan düşünce sistemini yerleştirmek olduğunu ifade edebiliriz. Müziğin ticari bir ürün olarak sunulmaya çalışılması tüketim şekline konulmaya çalışılan müziği yansıtmaktadır. Kültürel değerlerin ışığında tüketilmeye çalışılan popüler olan bir ürünü dile getirmiş ve zaman içerisinde anlam kazandığını ifade etmiştir (Adorno, 2014: 81). Kültürel endüstri yapısında belli bir görünüm kazanan müzik ürünleri toplumsal yapılanmalarla birlikte daha geniş kitlelere taşınabilmektedir. Tam bir karşılık bulamayan bu arayış toplumsal, ekonomik, teknolojik gelişmelerle müzik alanını da kapsamaktadır. Gelişen bu bakış açısı popüler kültürün toplumlar için eğlence aracı olarak görülmesine zemin hazırlamıştır. Özellikle de kitle iletişim araçları da bu gelişmenin de bir parçası şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Alemdar & Erdoğan, 1994: 39). Popüler müzik ve dinleyici yapısına baktığımızda aktif olmayan bir kitle ile yayılmaya çalıştığı görülmektedir. Toplumları kapsayan müziğin geniş kitlelere hitap etmesi noktasında geleneksel Türk müziği bu noktada geride kalmaktadır. Popüler kültürün sık vurduğu hızlı tüketim olgusu Türk müziği alanında karşılık bulunamamaktadır. Popüler müziğin araçsal özelliği de bu karışıklığı açıklar niteliktedir. Kültürlerin yarattığı eylemlerin aksine hızlı, kolay ve geniş kitleler müziğin temel basamaklarını oluşturmaktadır. Türk müziğinin içyapısındaki yoğrulma etkisi daha az görülmektedir. Aslında popüler müzik ve geleneksel Türk müziğin benzeşen yönlerinden biride dinleyici kitlesi ve aktarılmasında ki çaba durumu benzer nitelikler taşımaktadır (Ateş, 2016: 19). Diğer göze çarpan nokta ise müziğin bireyselleştirilmek istenmesi diğer bir ifadeyle geniş bir sahaya ulaşmadaki maliyet alanını kapsamaktadır. Popüler müzik Türk müziğine göre üretim alanındaki insan gücünden de faydalanmanın uzaklaştığını bizlere göstermektedir (Adorno, 2014: 78). Geleneksel Türk müziği, var olduğundan beri birçok değişim ve dönüşüme tanıklık etmiş ve etmektedir. Fakat son yıllarda popüler müzik türlerinin baskın bir görünüme sahip olması, geleneksel müziğin varlığını ve devamlılığını da tehdit eder bir süreç içerisinde olduğunu göstermektedir. Bu baskı, geleneksel müziğin genç nesiller tarafından yeterince tanınmaması, genç nesillere aktarılmaması ve değerlendirilmemesi şeklindeki açıklamaları içermektedir.

Yeni Yöntemler ve Yaklaşımlar

Toplum yapısının bir aynası olan müzik kültürün önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Geniş bir içeriği temsil eden geleneksel Türk müziğinin çok seslendirme meselesi ve batılaştımadaki yeri ve önemi ile ilgili görüş ve düşünceleri bizlere sunan bir yöntem ve yaklaşım durumunu görebilmekteyiz. Türk müziğinin batı müziğine göre makamsal bir yapıya sahip olması farklılıkların ortaya çıkmasını ve gelişim aşamalarında yaşanabilecek yeni yöntemlerinde yeniden evrilmesini sağlamaktadır. Popüler müziğin gelişimindeki etkin rol oynayan klasik batı müziği ve günümüzde devamlılık gösteren teknoloji gelişmeler, değişimler yaklaşımlar, bakış açıları, tercihler gibi durum ve olaylar yer almaktadır. Bu doğrultuda düşünüp ve konuyu ele aldığımızda genç neslin rolü büyük önem taşımaktadır. Zaman içerisinde değişen koşullara uyum sağlamak ve müzik tercihleri arasında büyük uçurumları yansıtırsa da önemli noktalarda göze çarpmaktadır. Bir müziğin diğer toplumlara ulaşması, aktarılması kültürel bir izlenim taşımaktadır. Ancak bu izlenim her geçen gün dijital platformda yerini bulmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde genç neslin müzik seçimleri, tercihleri gelişen bu düzene şekil vermektedir. Geleneksel Türk müziği içeriğindeki temel formların değişmesi gerçek görünümünden uzaklaşmasını sağlamaktadır. Yeni bir yöntem şekli olarak Türk müziği temalarının “çoksesli” yapıda olabilecek şekilde sunulması ve aktarılması Türk müziğinin modern müzik zemini içinde yer bulması ve değer kazanması önemli görülmektedir (Türkmen, 2021:171).

Geleneksel Türk müziğinin korunması ve aktarılması için incelenen dokümanlar sonucunda çeşitli modern yaklaşımlar önerilmektedir. Bu yaklaşımlar arasında, dijital medya platformlarının etkin kullanımı, eğitim programlarında geleneksel müziğe daha fazla yer verilmesi, etkileşimli bir görünüm ile aktif uygulamalar ve oyunsal etkinlik aracılığıyla gençlerin bu müziğe ilgisinin artırılması gerekmektedir. Ayrıca, popüler müzik sanatçıları ile geleneksel müzik sanatçılarının iş birlikli bir şekilde çalışmalı, geleneksel müziğin daha geniş kitlelere ulaşmasını ve kalıcı bir yapıya ulaşmasını sağlayabilmektedir.

Teknolojinin Rolü

Toplumsal hayatın farklılaşan yönünü gösteren kitle iletişim araçları ki bunların başında radyo ve televizyon gelmektedir. Ekonomik değişkenler ile eş oranlı gelişen ve ilerleyen teknoloji birçok sanat dalında olabildiği Türk müzik kültürünü de etkilemiştir. Olumlu ve olumsuz etki sahası ile kitle iletişim araçları müziğin daha kısa sürede yayılmasına imkân sağladığı gibi bir yandan da

müziğin ana formunun kaybolmasını sağlayabilmektedir. Basamaklar halinde hayatımıza, müziğimize etki eden kitle iletişim araçları her geçen gün daha çok ivme kazanmaktadır. Belli periyotlarla radyonun hayatımıza dâhil olması, televizyon sektörü, Mp3'ler dijital platformda yer alan kanallar ve benzeri iletişim araçları geleneksel Türk müziğine katkı sağladığı gibi birçok açıdan da müziğin ana hatlarında yer alan formunun bizlere aktarılmasını uzaklaştırmaktadır. 1990'lı yıllardan bugüne gelişen ve değişen teknoloji müzik alanında kendini belli etmektedir (Yılmaz, 2023:16-20). Teknolojik gelişmelerin hız kazanmasıyla dijital piyasa önem kazanmaya başlamıştır. Yenilenmenin sunduğu gereksinimler ile tüketici kitlesi ile bir müziğin daha kısa zamanda farklı topluluklara aktarılmasını sağlamaktadır. Tüketicinin şartlarını gözeten bir düşünce yapısı ile müzik piyasasını derinden etkilemekte ve geliştirmektedir. Bu durum aslında müzik endüstrisini bir parçasını veya bir uzantısının karşılığını yansıtmaktadır (Bölükbaş, 2012: 246). Medya kültürünün sosyal alanı etkileme durumu da diğer bir müzik alanında karşılaştığımız teknolojik etkileşimdir. Bilinen kültür aktarımlarına farklı bir görünüm kazandırmaktadır. İnsandan insana ya da kuşaktan kuşağa aktarılan kültür ve kültürün bir parçası olan müzik sosyal medya üzerinden tüm dünya ya ulaşabilmektedir. İnsanın doğasından aykırı bir aktarım ile gelişen bu süreç yaşanmışlıkların da kalıcılığını artırırken bir yandan da toplumların birlik ve beraberliği noktasında hızlı bir yayılım göstermektedir. Sanatın her alanında kullanılmaya çalışılan bu biçim geleneksel Türk müziğinin de farklı bir bakış açısı ile anılmasına yeni eleştirilerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Teknolojinin müzik alanına kattığı değerler dikkat çeken noktadadır (Kale, 2019: 131-146). Bireylerin yaşam biçimlerindeki değişiklikler zaman içerisinde gelişen ve değişen teknoloji ile eş güdümlü hareket etmektedir. Sosyolojik, psikolojik, fiziksel ve yaşama dair ne varsa müzik piyasasına yansımakta ve teknolojinin ayrılmaz parçası olan kitle iletişim araçları ile şekillenmektedir. Buda farklı bir toplum bakışı ve farklı bir inceleme alanı doğurmaktadır. Geleneksel Türk müziği kısmına yansıyan teknolojide büyük bir değişim söz konusudur. Değişim ile başlayan bu aşamada Türk müziğinin değişim aşamalarında icra, dinleyici kitlesi, Türk müziğini popülerlik kazanması veya tam tersi bir düşünce durumunu yansıtması gibi kuşaktan kuşağa aktarılması ve yeni yöntem ve yaklaşımlar açısından da önem arz etmektedir. Dijital yapıdan uzak müzik yapısına baktığımızda ki bunun en önemli örneği olan Geleneksel Türk müziği halen günümüzde hazır tüketilen müziklere nazaran daha az kitleye ulaşmakta ve sakladığı ruha dokunma etkisini kısmen koruyabilmektedir. Kısacası; teknoloji alanında gerçekleşen gelişmeler geleneksel Türk müziğinin korunması ve aktarılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle iletişim

açısından daha geniş kitlelere ulaşma noktasında sosyal medya, müzik yayın platformları ve mobil uygulamalar, önemli bir role sahiptir. Genç kuşağın teknolojiyi çabuk kavrayıp ve benimsemesi bu platformların etkin kullanılmasını sağlamakta ve geleneksel Türk müziğinin popülerleşmesinde büyük bir önem taşımaktadır

SONUÇ VE ÖNERİLER

Geleneksel Türk müziği ve makamlarının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması ve yaygınlaşması kültürel dokularımızın korunması açısından da büyük önem taşımaktadır. Günümüz de gelişen popülizm etkisi geleneksel Türk müziğimizi korumak ve popüler bir görünüme ulaştırmak teknolojinin yararlarından ve geniş yelpazesinden faydalanmak için yeni yöntemler ve yaklaşımlar geliştirmek gerekmektedir. Geliştirilen bu yöntem ve yaklaşımlar müziğin ana formunu da kaybetmeden geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilmektedir. Türk müziğinin zengin makam yapısının çağdaş dünyada gerçek değerini bulması ve aktarılması popüler müzik etkisi ile daha geniş bir sahaya taşınabilmektedir. Hızlı bir etkileşim ağına sahip teknoloji yeni düşünce yapılarını ortaya çıkardığı gibi aynı zamanda da müziğinde değişime uğramasını sağlamıştır. Bu yüzden kitle iletişim araçlarının etkisi ile müzik tarz, ses, tını ve görünüm olarak farklı bir meta ürünü haline gelmektedir. Ortaya çıkan bu değişimler toplumun kültürel yapısında büyük değişimlere, yıkımlara yol açtığı gibi iyileştirme özelliğini de ortaya çıkardığını söyleyebiliriz. Geleneksel Türk müziğinin bu değişimlere ayak uydurmaya çalışması ile toplumların sosyo-kültürel yapısı, ekonomik gelişmeler, teknoloji ve popüler müzik anlayışı ile hem politik hem de pazarlanabilen bir ürün haline gelmektedir. Fakat Türk müziğimizdeki dinlenilebilirliğin artırılması için önerilen yeni yöntem ve yaklaşımların kullanılması, tekrardan ayağa kalkabilmesi ve dinleyici kitlesinin değişim göstermesi açısından önemli bir noktadır. Yaşam tarzından, teknolojik gelişmelere kadar uzanan modern yaşam biçimi bir müziğe bir sanata hızlı ve kolay ulaşabilmeyi sağlamaktadır. Bu açıdan ele aldığımızda konuyu sosyal medya ve kitle iletişim araçlarını rolü ve dinleyici kitlesinin geleneksel Türk müziğine katacağı anlam ve içerik boyutu daha etkileşimli bir görünüm kazanacaktır. Fakat her durum ve olayda olduğu gibi unutulmaya yüz tutan veya tutabilecek değerlerimiz korumak ve geniş kitlelere ulaştırmak için seçilen seçimlerin yarar sağlayacağı düşüncesinin yanı sıra zarar vereceği boyutta düşünülmelidir.

KAYNAKLAR

- Adorno, T.W. (2014). *Kültür Endüstrisi / Kültür Yönetimi* (B.O. Doğan, Çev.) İletişim Yayınları, İstanbul.
- Adorno, Theodor.W. (2016). *Negatif Diyalektik*. çev. Şeyda Öztürk, Metis Yayınları, İstanbul.
- Alemdar K., & Erdoğan İ. (1994). *Popüler Kültür ve İletişim*, İstanbul: Ümit Yayınları.
- Atiker, E. (1998). *Modernizm ve Kitle Toplumunu*. Vadi Yayınları, Ankara.
- Aytimur, R. G. (2019). *Theodor Adorno ve Walter Benjamin'de Sanat Eserinin Doğası*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe (Sistematik Felsefe ve Mantık) Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Aytimur, R. G. (2017), *Müzik Eğitiminde Sistematik Düşüncenin ve Felsefi Yaklaşımların Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Öğrenciler Düzeyinde İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Örneği Doktora Tezi, Ankara.
- Barnard, M. (2002). *Sanat, Tasarım ve Görsel Kültür*. Çev. Güliz Korkmaz. Ütopya, İstanbul.
- Dominic S. (1995). *An Introduction to Theories of Popular Culture*, Routledge, London.
- Krogh, T. (1999). *Frankfurt Okulunun Kültür Analizi*. Medya İktidar İdeoloji, (Der: Mehmet Küçük), Ankara.
- Oktay, A. (2002). *Türkiye'de Popüler Kültür*, Everest Yayınları, İstanbul.
- Özbek, M. (2002). *Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski*, İletişim Yayınları, Ankara.
- Özdemirci, A. (2004). *Popüler Kültür, Tüketim Psikolojisi ve İmaj Yönetimi: Türkiye (1950-1980)*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim Organizasyon Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Swingewood, A. (1996). *Kitle Kültürü Efsanesi*. (Çev. Aykut Kansu). Bilim ve Sanat
- Wayne, M. (2018). *Yeni Başlayanlar İçin Kapital*. Çev. Ümit Şensesen. İstanbul: Yordam Kitap Yayınları, Ankara.

EXTENDED ABSTRACT

In today's music market, dominated by popular music, the preservation, sustenance, and intergenerational transmission of traditional Turkish music and its foundational elements, such as makams, hold significant importance. This expanded declaration aims to present new methods and approaches for safeguarding the audience of traditional Turkish music and ensuring the

transmission of this rich musical heritage to future generations. Particularly under the influence of contemporary populism, this document will delve into the potential evolution of our traditional music, its integration with advancing and changing technology, its place in the modern world, and the new approaches desired for this process. Traditional Turkish music, having developed over centuries in Anatolia and its surrounding regions, boasts a rich history and diversity. This heritage, with its unique makams, rhythms, instruments, and performance styles, forms a distinct world of its own. The preservation and sustenance of traditional Turkish music are not merely about safeguarding a musical legacy but also about protecting a culture, history, and collective memory. The globalization of popular music and technological advancements have introduced new challenges and opportunities for the preservation and transmission of traditional music forms. For traditional Turkish music to find its place in the modern world and be embraced by new generations, it must align its inherent values with contemporary life. This process requires a balance between preserving the essence of traditional music and enriching it with modern expressions. New technologies offer significant opportunities for the preservation, archiving, and dissemination of traditional Turkish music. Digital archiving makes works accessible independent of time and place. Social media and online platforms have become powerful tools for promoting and spreading this music. Furthermore, technologies such as virtual and augmented reality can enhance the traditional music experience, making it more attractive to new generations. Incorporating traditional Turkish music more extensively into the education system plays a critical role in its transmission to future generations. Addressing both the theoretical and practical aspects of traditional music in music education programs allows students to acquaint themselves with this music from an early age and form a connection. Moreover, learning to play traditional musical instruments and participating in environments where this music is performed can foster a deeper relationship between young people and this music. The integration of traditional Turkish music with modern expressions can help it reach a broader audience. Merging popular music with elements of traditional music and reinterpreting traditional music within a contemporary framework can facilitate its acceptance by younger listeners. Such integrations are crucial not only for the preservation and transmission of traditional music but also for its evolution and vitality. Cultural events and festivals serve as important platforms for promoting and sustaining traditional Turkish music. These events not only present traditional music to a wide audience but also create an interactive environment between musicians and listeners. Additionally, international music festivals and cultural exchange programs

offer opportunities for the global promotion of traditional Turkish music and interaction with different cultures. In conclusion, the preservation, sustenance, and intergenerational transmission of traditional Turkish music and makams are about more than just safeguarding a musical heritage; they are about protecting a culture, history, and collective memory. This process requires the effective use of new technologies, education systems, modern expressions, and cultural events. Efforts to ensure traditional Turkish music finds its place in the modern world and is embraced by new generations will not only preserve this rich musical heritage but also allow it to evolve and remain vibrant and dynamic. In conclusion Today, populism has become a powerful force not only in the realms of politics and social media but also in the world of culture and arts. Despite having a profound history and rich cultural heritage, Turkish music has undergone a significant transformation process with globalization and the spread of popular culture. In line with the demands of the pop music market, traditional elements of Turkish music have become increasingly less preferred, giving way to works produced with commercial concerns aimed at reaching broader audiences. Raising the awareness of the audience is of great importance in order to preserve the original values of Turkish music and maintain this tradition. In this context, informative and educational content about Turkish music should be presented on various platforms, from educational institutions to the media. Including more traditional Turkish music in music education programs is a critical step to make children and young people love and understand this music. In addition, reinterpreting traditional music in ways suitable for the modern age can attract the attention of young listeners and increase their interest in this field. Transferring the Turkish music tradition to future generations is not just about teaching musical knowledge and skills; This process also requires the transfer of cultural values, historical awareness and aesthetic understanding. For this purpose, the following methods and approaches are recommended.